Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Liber Augustini de spiritu et anima.

https://hdl.handle.net/1874/330886

Incipit liber Augustini de spiritu [et anima]

Quoniam dictum est mihi ut meipsum cognoscam, sustinere non possum ut me habeam incognitum. Negligentia namque nec modica est nescire quid sit quo celestia etiam et terrena cognoscimus, quo illa etiam subtili investigatione vestigamus, et de ipso quorum creatore non parum sollicite desideramus scire. Non est res animus si longe querendus animus quo ista scimus. Si enim nobiscum est, adest et clamat. Loquitur et me ista nescit. Clamat quod illi [illegible] in se ipso sciendi scire et seipsum cognoscere non potest. Magnus siquidem hic ipse animo animi est ut ipse se animus videat. Si autem non potest nisi dignam quandam continentiam ut invenias facilitatem det religiosis [illegible] seipsum et deum sum pie caste et diligenter querentibus. Ideo ut reddam me mihi in primo sit animus et que maxime me debeo et videbo quomodo animus videt se.

Animus quomodo per corpus invisibilia.

Animus est sola quedam omnis per corpus [illegible] per se rebus corporis accomodata. Animus sola [illegible] et sum per spiritum respicit et seipsum cognoscit et quod sit in [illegible] ut certa se querit quod in seipso posset in venire intelligit. Corporibus vero et passionibus [illegible] foris extra semetipsum [illegible] fuisse meminit ut per [illegible] quod videt solo spiritu et est corporum ymaginem et similitudinem, atque locorum [illegible] sine videndo sine corporeo [illegible] abstractione per puram intelligentiam. Ascendens in unum se colligit rationalis dicitur.

Ratio siquidem est aspectus quo se ipsum intuetur. MD est ratiocinatio:

Ratiocinatio est rationis inquisitio. Et illa aspectus videndi illa ad inquirendum. Animus invisibilis est nobis. Non alium invisibilem [illegible] valet [illegible] per omnis videre. Invisibiliter per se et in eo se esse videt. Videt enim cum per se [illegible] sicut sensus in luce [illegible] per lumen videt.

De potestate et libertate animi. Animus cum nullo [illegible] rector habitator vivit se per se et per seipsum semetipsum vivit, non querit auxilium corporis, celestium videlicet ac [illegible] omnibus corporeis. [illegible] impedientibus atque perspicientibus [illegible] se ad se ut videat se in se ut noverit se apud se et cum vult deum cognoscere elevat se super se mentis acie.

[illegible] ad talis est deus, qualis est animus. Non enim videri nisi animo potest. Non videri nisi animus potest. Invisibilis visus est sine defectu sive [illegible] et talis animus si deficit et proficit, novit et ignorat, meminit et obliviscitur, modo vult, modo non vult, diffusus cogitationibus atque consiliis. Hinc ad illud vagatur considerando spatia omnia, vidit ab [illegible] visu ambit et penetrat [illegible] abdita [illegible] et uno momento [illegible] suos per totius orbis fines et vidi terra [illegible] descendit ad inferna, deinde [illegible] in celo. Adheret Christo coniungit deo, ipse [illegible] est [illegible] eius et [illegible] eius ad cuius similitudinem factus est. [illegible] tamen se reddi desiderat. Qualis a deo factus est. Filius deo vel [illegible] recedat ad se et [illegible] in se et sit mens semetipsum apud semetipsum querat et videat unde sit homo et quare sit factus sit ad ymaginem dei.

Quomodo cognoscit diversis modis secundum diversitatem suarum virium.

Ex duabus substantiis constat homo, secundum Augustinum: anima et corpore. Caro enim vivit anima autem vivit cum sensibus. Quis enim [illegible] caro absque anime societate. Anima vero personale [illegible] sine carne. Est siquidem sensualis, imaginalis, rationalis, intellectualis, per rationalis [illegible] et illuminatur ad cognoscendum infra se et super se, in se et extra se cognoscit. Siquidem deum super se, se in se, angelum iuxta se et quicquid celi ambitu continetur infra se. Per concupiscibilem et irascibilem [illegible] ad appetendum ut fugiendum, amandum ut odiendum. Et de concupiscibilitate omnis [illegible] oritur et de aliis omnis defectus.

Unde oritur sensus anime et unde affectus et quot sunt affectus.

Affectus vero quadrupertitus est dinoscitur. Dum de eo quod amamus vel gaudemus, vel gaudendum [illegible] et de eo quod odimus dolemus, vel dolendum metuimus, et ob hoc de [illegible] gaudium et

spes. de ii. alteris dolor et metus oriuntur qui quidem iiii. affectus anime omnium sunt vitiorum atque virtutum quasi quedam principia et origines. affectus quidem qui nomine imponit. **Unde oriuntur virtutes** Et quia virtus est habitus mentis bene composite et ponderate. mensurata atque ordinata. sunt enim affectus ad id quod debent et quo debent. ut in virtutes perfecte possunt. alioquin in vicium facile corruunt. cum enim prudenter. modeste fortiter et iuste amor et odium inhereant in virtutes conuertuntur. prudenciam temperanciam fortitudinem et iusticiam. que quasi origines atque cardinales sunt omnium virtutum. et hec omnia cum affectuosa et virtuose in anima instituuntur. per odium inimici et sui perficit in amore dei et proximi. per contemptum temporalium et inferiorum accendit in desiderium eternorum et superiorum.

De sensu anime et quod est sine precedit

Sensus vero anime unus est in anima et idem quod ipsa et cum corpus non sit corporeus. dicitur quia corpus non consenciat. vel corporis exterior instrumentis. ubi et ob nimium instinctorum quorum per tactus dicitur. cum nunc non sit nisi unus. verumptamen per varia exercicia variatur. i. variis nominibus nuncupatur. dicitur namque sensus. ymaginacio. racio. intellectus. intelligencia. et hec omnia in anima non aliud sunt quam ipsa. alie et alie in se proprietates per varia exercicia. sed una essencialis et una anima. proprietates quidem diuerse. sed essencia una. secundum exercicia sunt multa. secundum essenciam unum sunt in anima et idem quod ipsa. et sunt mundus ille visibilis quasi in terra quadam distinctione est ordinatus. terra. aqua. aere. sine firmamento. ipso quoque summo et celo quod cum primum vocatur. sic anime in mundo sui corporis presignantur. quoque gressus sunt ad sapienciam. sensus. ymaginacio. racio. intellectus intelligencia. **Unde sunt processus anime ad sapienciam et caritatem:** hinc quoque processibus i. gradibus. exercet ad sapienciam et in ordine affectibus ad caritatem quibus in nouem ordines processionibus in semetipsa perficiens. anima. sursum. et assensum. quam inferius quibusdam pedibus quibus spiritu vivit. spiritu ambulet usque ad cherubin et seraphin. i. usque.

ad plenitudinem. sciencie et feruorem caritatis. hec [illegible] ascendit per exercicium virtutes quasi scalam [illegible] hec per naturam et hos processus nonis [illegible] et ordines angelorum comparari possent [illegible] relinquo [illegible]

Comparacio ix. processuum ad nouem ordines angelorum. Facile siquidem et [illegible] anime aperire possum. quia processus mei est anime quasi [illegible] qui vocantur incipiunt ymaginacionem. quasi [illegible] recipit quod [illegible]. archangelis timore [illegible] tibus. dolore penitentibus qui incipiunt simpliciter penitere. et dolore peccatorum compunctus [illegible] mundum et seipsum. cum virtutibus fiat [illegible] rabilia. atque cum potestatibus [illegible] mundum quod [illegible] nitatis namque est contempnere mundum quod [illegible] quod [illegible] per varietatem despicit. [illegible] assignantur principatus. nam sicut illi [illegible] et principantur subditis spiritibus. sic [illegible] atque ymaginacioni. amore est sine gaudium [illegible] cionibus. recte namque aliis dominatur qui [illegible] amat. et de eorum perfectu gaudet. [illegible] Thronus enim sedes dicitur. quia in [illegible] dominus sedet. intellectum non debemus [illegible] dubium nisi [illegible] dei per [illegible] et [illegible] sanctificacione. [illegible] per [illegible] et dileccionis. intellectus [illegible]

Nota quia dei est pacis ac dileccionis [illegible] cherubin. illi namque spiritus [illegible] sciencia plenitudine sunt. quo clarius dei visionem contemplantur. intelligencia quoque [illegible] que in me de deo semper [illegible] sine desiderium [illegible] et in ipso sunt. [illegible] plenitudo dei. i. spes omnium finium [illegible] ubi totum [illegible] desiderat et in [illegible] et [illegible] conspicere desiderant. tota spes [illegible] diu mentem est **Quomodo est anima [illegible] multitudo omnium rerum** anima ad [illegible] sapiencia [illegible] omnium rerum in se [illegible] scit. unde et a philosophis diffinitur [illegible] hec in se figuram rerum quibus omnia [illegible] sat et omnibus talis existit cum sit [illegible] talis est terre per sensum aque per ymaginacionem per [illegible] aeri per racionem celi sine firmamento per [illegible] illem celo empireo per intelligenciam talis est [illegible] lapidibus per esse. arboribus per vitam. Ani[illegible] brutis et ymaginacione hominibus per racionem. Angelis per intellectum. deo per intelligenciam et sunt [illegible]

[illegible] incorruptibilis et immutabilis. Sic anima est
[illegible] corruptibilis et immutabilis [illegible] dei omnibus
[illegible] sua natura et [illegible] unum et trinitatem
[illegible] omnibus [illegible] ad carnem, qua sunt et [illegible]
[illegible] ad ymaginem [illegible] qua ab aliis differt
[illegible] ad [illegible] unum quo
[illegible] trinitas hec omni [illegible] vel [illegible]
[illegible] quedam vestigia summe trinitatis
[illegible] i. trinitatis patris et filii et spiritus sancti
[illegible] quippe in patre [illegible] species in y-
magine, usus in munere. Eternitas est in patre
[illegible] de quo sit filius de patre
[illegible] ut sit et ut illi coeternus sit, ymago cum
[illegible] cuius ymago est coequalis
[illegible] species est in ymagine, i. pulchritudo [illegible]
[illegible] et summa filii [illegible] et summa vita
[illegible] et summus intellectus. Usus est in munere
[illegible] patris et filii et spiritus sancti, usus est in munere
[illegible] delectatio, gaudium, leticia, suavitas,
felicitas [illegible] ineffabilis complexus patris et
ymaginis [illegible] sine perfectione, sine [illegible]
[illegible] Sic in illa trinitate summa [illegible]
[illegible] perfectissima [illegible] pulchritudo et beati-
tudo [illegible] vel delectatio nobis et omnibus
[illegible] usus est ex munere [illegible] quasi
[illegible] vivit [illegible] spiritus sanctus ut [illegible] patris
et filii [illegible] ex ipso universaliter omnes usus
[illegible] cum patre et filio. Ipse enim venit et
[illegible] consolatur et perducit [illegible] ad Christum
[illegible] sine ruga et macula [illegible]
[illegible] deo patri. Sicut a patre per filium et
spiritum sanctum [illegible] descenderunt, immo [illegible]
[illegible] in spiritum [illegible] ad nos descendit. Pater
[illegible] filium suum quo redimeret
[illegible] nos. Misit spiritum sanctum quo [illegible] nos
[illegible] et in filios. Filium dedit in pretium
redemptionis, spiritum sanctum in pignus [illegible] adop-
tionis. Se denique totum servat hereditatem
adoptionis. **De pietate et misericordia dei**
Nemo de dei pietate diffidat quia amor
[illegible] est [illegible] misericordia [illegible] nulla [illegible] et
[illegible] ad eum toto corde clamaverit [illegible]
[illegible] quam misericordie [illegible]
[illegible] peccatori veniam [illegible] quam [illegible]

peccati veniam accipe. Sic enim reformat
eam absolute a corruptione [illegible] sine quo plus
[illegible] cum sponso [illegible] quam ipsum [illegible]
compassio sua. **De convenientia anime
ad potentias.** Capax enim est anima
quidem [illegible] ad cognitionem, [illegible] capax ad di-
lectionem [illegible] invenit capax [illegible] in
anima et sunt quedam anime vires quibus cognoscere
omnia et diiudicamus inter omnia, et vires affectus
quo suo ordine et gradu omnia diligit [illegible]
[illegible] et quam [illegible] cognoscendi
et diligendi. Hec ex natura [illegible] anima [illegible]
[illegible] et ordine dilectionis [illegible] hec
nisi ex gratia [illegible] a deo [illegible] vo-
lens [illegible] ymaginis [illegible] et [illegible]
et amore [illegible] que [illegible]
[illegible] ut sint [illegible] gratia replet ne
vacua sint [illegible]
Diffinitio anime. [illegible] capitulum
(A)nima est substantia rationalis intellectualis,
a deo facta, spiritualis, non ex dei natura,
sed potius creatura ex nichilo facta, in bonum mala
[illegible] et [illegible] aliquotiens [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible]
dei [illegible] participatione beata sit [illegible]
[illegible] et aliquotiens [illegible] quam [illegible]
ei post hanc vitam bene vel male sit [illegible]
[illegible] actis [illegible] gestis
[illegible] ut in carne includeretur [illegible]
[illegible] esse in homine sine
[illegible] peccati [illegible] a Christo fuit liberata [illegible]
[illegible] anima ad corpus [illegible] ubi si [illegible]
preceptum eius [illegible] vellet [illegible]
[illegible] vite [illegible] angelorum [illegible]
[illegible] penas [illegible]
sine doloris [illegible] sine [illegible]
**Quomodo anima in eadem crea-
tura dicatur anima et spiritus**
(A)nima ex deo dicta est, quod ad vivendum
animet corpus, hoc est vivificet. Spiritus vero
quia est anima quedam spiritualis natura, vel eo quod spiret
in corpore appellatus est spiritus. Anima et spiritus
idem sunt in homine. Aliud notat anima

Aliud spiritus. Spiritus id est ad statum dicitur. aliud ad viuificationem eius et est spiritus. spiritus diuina natura vnius et hoc spiritus ad seipsum dicitur et ad corpus aliud. Spiritus est mors et racione predicta scilicet racionalis. aliud est magis est vita corporis de qua dictum est: Deus perdidit animam suam salua sit, id est quasi hanc vitam propter dominum que non corporis viuificatrix ex anima carnali morte liberius despexit, in futuro eandem corporis non solum animam vitam eternam et in mortalem recipiet. humana autem anima que et in corpore esse habet et extra corpus alia putatur et spiritus vocatur et ideo due anime sensuales et racionales. alia qua homo viuit et altera qua ut quidam putant sapiat. sed vna eademque anima in semetipsa viuit per intellectum et corpus sensificat per sensum humanum. nam corpus non viuit nisi sine anima racionali sit. vegetatur tamen et mouetur crescit et humanam formam recipit in vero post usque animam racionalem recipiat sicut videlicet herbas sine anima mouentur et incrementa habere videmus. **Duplex est vita anime.** Duplex est vita anime. vna qua in carne viuit. et altera qua viuit in deo. Duo enim sunt in homine sensus videlicet interior et vnus exterior et vterque bonum suum habet quoque reficitur. Sensus interior reficitur in contemplacione diuinitatis. exterior vero in contemplacione humanitatis. propterea enim deus homo factus est ut totum hominem in se beatificaret et ut tota conuersatio hominis esset ad ipsum et tota dilectio esset in illo. cum a sensu carnis videtur per carnem et a sensu mentis per diuinitatis contemplacionem. hoc erat totum bonum hominis ut siue ingrederetur siue egrederetur pascua in factore suo inueniret. pascua foris in carne saluatoris. pascua intus in diuinitate creatoris. hoc bonum intus et extra secutum est malum. quia perdito bono quod intus erat exterius est anima ad bona aliena que foris erant et fecit pactum cum dilectoribus seculi requiescens super illas. non habentes absinthium bonum suum interius eo quod consolaciones suas exterius in bonis alienis. vnde cum exterior sensus carnis bono suo vtitur. interior sensus mentis ab eo [illegible] id est cognoscit

bona minora scilicet qui voluntate exteriori bonorum capitur. nam qui carne viuit in carne sentit et dolores carnis [illegible] carne sentit [illegible] vulnera anime [illegible] medicinam querit eis. Cum autem [illegible] fuerit scilicet anima quo viuit in carne et sentit viuificator incipit scilicet ille quo sentit semetipsum et tunc sentit dolores suos et incipit vulnera sua [illegible] omnino non nocet malum [illegible] et [illegible] prodest bonum. Capitulum [illegible]

De moribus spiritus dicitur. Spiritus nullis moribus dicitur. namque spiritus dicitur aer iste et flatus aereus [illegible] receptus in per totum corpus diffusus. Spiritus vitalem flatum [illegible] continet. [illegible] quia aeris variacione vite anima non sit quia aeris [illegible] dissoluitur. Dicitur spiritus anima sine corpore [illegible] in hominis. Dicitur spiritus racionalis [illegible] oculus anime ad quod pertinet ymago et cognicio dei. Oculus anime est mens ab omni labe corporis pura. oculus aspectus est racio. [illegible] visio. Hec enim tria anime sunt necessaria ut sanos oculos habeat aspiciat et videat. Sanos oculos habet quando mens est ab omni carnalium cupiditatum [illegible] remota. Aspicit autem in dei [illegible] contemplacionis oculos figit. videt cum in illa contemplacione quanta sunt gaudia quanta iocunditas quanta serenitas [illegible] Aspectus [illegible] eam visio beata. Cum id est ab omni [illegible] libera [illegible] dilectione tenetur deinque in seipsa libentissime tenet [illegible] sibi inuenit [illegible] ulla culpa sua [illegible] amore et tunc [illegible] in deum [illegible] dubia fiducia [illegible] contemplacionis [illegible] visio dei [illegible] sancta [illegible] medicina reficitur. **Quod hic dicitur spiritus.** Spiritus est quedam vis anime [illegible] mente inferior vbi corporalium rerum [illegible]

[illegible] cognoscitur. Sic ipse spiritus corporis [illegible] et corporis similis. Quia in spiritu videntur corpora non sunt, sed corporibus similia et speciem que nobis foris occurrit notam est et in memoria illa in ymagine suam incorporaliter quando sed corporalem ad quam recurrimus cum clausis oculis, ea corporalium [illegible] quamquam illius invisibilis presentiam et nobis fortiter [illegible] et in memoria illa in ymagine suam [illegible] quando sed corporalem ad quam recurrimus cum clausis oculis cum cogitamus. Si vero est ad corporis sensus [illegible] in loco hoc est ad [illegible] anime. Similitudo corporis in me [illegible] que est in memoria volvitur ad corporis visum [illegible] ymaginem corporis que est in memoria [illegible] visione cogitationis. Hic quid dicatur homo factus ad ymaginem et similitudinem dei

Ille spiritus dicitur factus ad ymaginem et similitudinem in quo est cognitio veritatis et amor virtutis. Ymago est in cognitione, similitudo in dilectione. Ymago quia rationalis, similitudo quia spiritualis. Hec siquidem dicitur illa interior [illegible] spiritus mentis nostre. Hinc est spiritum apostolus mentem vocat [illegible] renovamini spiritu mentis vestre, id est mente. [illegible] aliud spiritus mentis quam mens, sicut non est aliud corpus carnis quam caro. Unde dicitur mens et potentis anime. Sextum capitulum.

Mens dicitur a meminendo [illegible] et sicut luna crescit et deficit vel decrescit et quandam similitudinem commutat in eo cum quasi [illegible] nomine se reficiunt, sic mens nec [illegible] summo inherere, ut decidit in infima [illegible] sese sibi veris reficiens, [illegible] ratio [illegible] reflectitur [illegible] vel intelligendis adherere. Unde est ratio. Ratio siquidem est mentis aspectus quo bonum malumque discernit, virtutes eligit, deum diligit [illegible] et omnia [illegible] sibi [illegible] natura quedam [illegible] et [illegible] mobiles [illegible] causas intelligenda [illegible] visibilium actuales formas [illegible] sensu [illegible] colligit et sic per [illegible] sensibilia [illegible] ad invisibilia [illegible] ascendit [illegible] ad seipsam trahit [illegible] intelligit [illegible] vel remota [illegible] et intellectuale [illegible] intelligentia et sapientia [illegible] ymaginem dei [illegible] formas

Mens, non ab eo dicta est quod emineat in anima [illegible] id est vis anime est a qua procedit intelligentia [illegible] intellectum [illegible] videre ipsum intelligit [illegible] debent. De ordine ascensionis ad sapientiam: Sapientia enim est amor boni sive sapor boni a sapore quando dicitur [illegible] visio est intelligentia [illegible] sapientia [illegible] ab inferioribus ad superiora ascendere volumus [illegible] nobis [illegible] ymaginatio [illegible] cogitationis [illegible] intelligentia et summa est sapientia. Unde est sapientia. Summa namque sapientia ipse deus est. Sapientia hominis est pietas id est cultus dei. Unde est sensus: Sensus est vis anime que res non corporeas corporaliter percipit formas presentes. Unde est ymaginatio. Ymaginatio est vis anime que corporeas rerum formas percipit [illegible] sed absentes. [illegible] ymaginatio [illegible] est vis que [illegible] formas [illegible] usque ad terminum [illegible] ymaginatio vocatur. Ymaginatio de [illegible] et [illegible] ymaginatio [illegible] oculis [illegible] ymaginatio [illegible] et ubique discurrit [illegible] movet [illegible] videt [illegible] in [illegible] spatio [illegible] non exit ad illa sed [illegible] illa representat. De longitudine latitudine et altitudine anime. Habet in se anima latitudinem, longitudinem et altitudinem [illegible] per caritatem deum et omnes [illegible] sibi amplectitur. Per meditationem [illegible] que a principio [illegible] usque ad finem [illegible] meditatur. Per contemplationem que [illegible] celestia contemplatur. Unde est ratio. Ratio est vis anime que rerum corporearum naturas formas differentias [illegible] percipit [illegible] in corporibus sed non extra corpora [illegible] abstrahit [illegible] corporibus que fundantur in corporibus non actione sed consideratione [illegible] corporis [illegible] est. Unde est intellectus. Intellectus est vis anime que invisibilia percipit sicut angelos, demones, animas et omnem spiritum creatum. Unde est intelligentia. Intelligentia est ea vis anime que immediate subiecta est deo [illegible] ipsum verum et summum et incommutabilem. Efficacia virtutum

Sic anima sensu percipit corpora, ymaginatione corporum similitudines, ratione corporum naturas, intellectu spiritum creatum, intelligentia increatum spiritum. **Unde est quod** quedam sunt que pa-
tiuntur. ymaginatio representat, cogitatio format, ingenium investigat, ratio iudicat, memoria servat, intelligentia comprehendit et ad meditationem sive contemplationem adducit. **Unde est ingenium.** Ingenium est vis anime sive intentio qua se extendit anima et exercet ad incognitorum cognitionem. Ingenium vero exquirit ignota, ratio discernit inventa, memoria vero reservat, intelligentia et affert ad hunc [illegible] sicut videtur. Ratio ascensus ab inferioribus ad superiora fit et ymaginatio a sensibus dependet, intellectus magis quedam ymago et similitudo intelligentie. Ratio intellectus vero omnis super sine ymaginatione similitudinem corporum et corpus similitudinem corporis: ignis quedam similitudo est, et ignis aer, aeri aqua, aqua terra. Secundum hoc fortior ymaginatio ymaginationem [illegible] et facit sensum similitudinem presenciam. Sicut in ratione sunt ocelli ens [illegible] informet animam et facit intelligentiam sapientiam.

Differencia inter prudenciam et sapientiam

Est vero quod in ratione quedam ad superna et celestia intendens et ideo dicitur sapientia; quedam ad temporalia et eterna et ideo dicitur prudencia. Hec duo sunt eius species et ita vertit. Pro racione [illegible] et ratione ascendit et descendit se. Ratione superior et ratione inferior dividitur in duo: superius et inferius. Superius in sapientiam, inferius in prudenciam, quasi in virum et mulierem, ut vir sit superior et regat et mulier inferior et regatur. Unde dicitur: melior est iniquitas viri quam mulier benefaciens. [illegible] Sequendo quia prudencia deliberat in actionibus et [illegible] suis et attrahendo diffugit que per legalem actionem convolvimus propter omnia que commoda sunt et [illegible] videntur.

Quomodo diversificantur obiecta secundum diversitatem virium.

Septimum capitulum.

Sensus namque exterius quia oculus et auris fons est ex anima habet facultatem videndi; unde per se concipit visionem, sicut auris auditum, et beneficio lucis exterioris et soni ymaginationem infert, quia ex sensibilibus conspicitur. Ideo intellectus interius quia spiritualis et divino creatore habilis ad cognoscendum verum et ad diligendum bonum. Intelligentia studio lucis

interioris sunt profusus et calore succensus, in qua consequitur sapientiam, sine calore [illegible] frigida; intellectus et intelligentia, unde quod splendorem dei et ignis et lux est, lux quod splendet in se ipsa continens ex se quod ceteris videtur. Ignis vero intellectus ad cognitionem videtur. Ignis autem calorem ex se emittens et non [illegible] amore divino inflammat affectum ad amorem. Et sicut solem non videt oculus nisi in luce solis, sic vere ad divinum lumen videre non potest nisi in ipsius lumine. Dicitur enim: ut conspicitur lumen in mente, lumen in corpore, ut mens luceat et corpus in corpore. [illegible] spiritualis affectus sunt [illegible] et corpus spiritualis illuminatione omnia modum [illegible] mentis illuminatione [illegible] sicut et corporis in corpore [illegible] esse potentia. [illegible] corpus [illegible] dicitur [illegible] corporea [illegible] ratione in intelligentia intelligentia [illegible] sensu visibilia percipiuntur et [illegible] sensui visibilium ymaginationes et ad rationem [illegible] visibilium [illegible] et invisibilium [illegible] ad intelligentiam et intellectum [illegible] et contemplationes et divinorum contemplationes. Non [illegible] sensus vero et ymaginatio ad rationem, non [illegible] sed infra remanentes. Etiam aliquando de [illegible] possunt et [illegible] a longe [illegible] ostendere ad que non possunt pervenire. [illegible] quadam comparatione intelligentiam et intellectum non valet. [illegible] sed ad [illegible] et [illegible] ascendere [illegible] sensu et [illegible] ymaginatione [illegible] visibilia et vicarie [illegible]

Quare bruta in quibusdam nos superant

Inquantum [illegible] bruta nos superant quia [illegible] sunt in [illegible] animalibus quibus [illegible] et ad [illegible] habet in [illegible] et [illegible] maior [illegible] [illegible] eo quod maiore [illegible] quanto maiore [illegible] sensualitatis [illegible] vero [illegible] nobis cum animalibus non [illegible] [illegible] et nobis cum animalibus ratione [illegible] sunt infra rationem quedam [illegible]

[illegible] sunt sicut [illegible] proprium sicut du[illegible] et mollia, calida et frigida, humida et sicca [illegible] sunt [illegible] et [illegible] que [illegible] proprium et commoda et incommoda [illegible] visibilia et invisibilia. [illegible] sensus [illegible] [illegible] sit que nec [illegible] [illegible] in una [illegible] et [illegible] [illegible] sicut [illegible] non est [illegible] et [illegible] nos [illegible]

Quid sit anima. Octavum capitulum

Anima est spiritus intellectualis rationalis semper vivens semper in motu, bone malæque voluntatis capax [illegible] benignitate creatoris [illegible] operis officium variis nuncupatur nominibus.

Quomodo diversa nomina sortiatur anima

Dicitur namque anima dum vegetat, spiritus dum contemplatur, sensus dum sentit, animus dum sapit, mens dum intelligit, ratio dum discernit, memoria dum recordatur, voluntas dum consentit. Ista tamen non differunt in substantia quemadmodum in nominibus, quoniam omnia ista una anima est, proprietates quidem diverse sed essentia una. Inter spiritum et animam potest esse differentia, quoniam omnis anima est spiritus sed non omnis spiritus est anima.

Duplices sunt actiones anime:

Sunt duplices anime actiones. Alia namque consilio [illegible] ad deum, alia inclinatur ad carnem [illegible] [illegible] visibilia et invisibilia [illegible] non potest [illegible] potentias suas [illegible] [illegible] [illegible] anime [illegible] in hiis potentiis [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] sed [illegible] incontinentia [illegible] [illegible] diversas potentias [illegible] vocabula. Has potentias [illegible] [illegible] [illegible] tota namque anime [illegible] in [illegible] constat. [illegible] quam sua trinitate et

tota hec trinitas est quedam anime unitas et ipsa anima. Et

Anima est quedam sua

Deus est omnia sua et anima est quedam sua. Habet siquidem substantiam et ipsa omnia est potentie namque et virtutes eius eadem sunt quod ipsa. Habet et quedam accidentalia que ipsa non est. Sua virtus est [illegible] sua virtus non est. Non [illegible] est sua prudentia, non sua temperantia, non sua fortitudo, non sua iustitia.

Que sint potentie anime.

Potentie anime sunt rationalitas, concupiscibilitas, irascibilitas. Virtutes anime sunt sensus, ymaginatio, ratio, memoria, intellectus, intelligentia. Potentie eius sunt virtutes eius et [illegible]

De amicitia anime et corporis et concordia [illegible] capitulum.

Amicitia anime corporis [illegible] quod animam nemo carnem suam odio habuit [illegible] [illegible] ineffabili [illegible] diligit illud [illegible] [illegible] non potest dolorem [illegible] [illegible] [illegible] mortem [illegible] [illegible] [illegible] oculorum speculatione [illegible] [illegible] auditus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potest [illegible]

Et anima mediis spiritibus movet et vivificat corpus.

Per [illegible] anima ad corpus movendum et vivificandum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et vegetat et regit [illegible] quedam [illegible] corporis [illegible] et spiritus [illegible] [illegible] unione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

In quibus uniuntur anima et corpus

Itaque anima que vere spiritus est et caro que vere corpus in suis extremis facile et convenienter uniuntur in [illegible] anime quod corpus non est [illegible] corpus et [illegible] que spiritus est [illegible] que [illegible] spiritus est [illegible] sine anima [illegible] non potest. Sunt enim [illegible] anime [illegible]

bus mens ymaginarie sit et similitudinarie sui superiora i. dei
unum et eius susceptiuum esse potuit et ad unionem per-
sonalem cum quo ipse voluit absque ulla diminutio-
ne fuit sic supremum eius ens i. spiritualitas ani-
me gens similitudinarie ad personalem unionem eius etiam susce-
ptiua fuit. non [illegible] [illegible] [illegible] cum tota in se et membris
peccatis adam [illegible] ministerio sensualitatis et in appeti-
tu voluntatis et in hiis que refugit repro-
bationis spiritus neque corpus quod [illegible] corpus [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] discernit et [illegible] [illegible] eligit
et [illegible] [illegible] nulla reprobat et fugit

De gradibus incrementorum corporee vite.

Iste siquidem corporalis vi-
ta quosdam gradus incrementorum quibus conformat
ad ymaginem summe vite. primus enim gradus cor-
poree vite est sensificatio. secundus per spiritum in medies
ymaginationis. tertius per ymaginationis receptorum memoriam.
quartus per spiritum [illegible] interiorum passiones. quintum sine
discretione intellectus et prudentia in qua quidem
est quasi [illegible] ymago et nulla [illegible] est. In hiis omnibus
corporea vita vitam spiritualem imitatur. primo in
eo quod sentit. secundo in eo quod per spiritum concipit. tertio in
eo quod concepta retinet. quarto in eo quod sine in
ymaginationis sine in speciebus per quidam [illegible]
similitudinarie sine ad appetendum sine ad fugiendum
se inflectit. Conuenientissima autem media extremis
et [illegible] [illegible] sensualitas est que [illegible] [illegible]
et [illegible] spiritus qui [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
quidam de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illius vigor
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
anime spiritus vite et limi terre. sicut enim scriptum est
fecit enim deus hominem de limo terre et in spiritu
in facie eius spiraculum vite. dans ei spiritum et intellectum
ut per spiritum limum sibi associatum viuificaret
et per intellectum regeret. et ut per intellectum mens
ingrederetur et contemplaretur dei sapientiam
et per spiritum foras egrederetur et contemplaretur opera sa-
pientie. Intellectum intus illustrauit. spiritum foris
decorauit. ut in utroque refectionem inueniret.
intus ad felicitatem. foris ad iocunditatem. sed
quia bona exteriora diu stare non poterit
[illegible] [illegible] ab exterioribus ad interiora redu-
ce et ab inferioribus ad superiora ascendere. tam
te enim dignitatis [illegible] [illegible] ut nullum bo-
num preter summum sibi sufficere potest. plenum
fuit ministerio quod tam [illegible] et tam [illegible]

ab inuicem. ad inuicem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fuit quod limo [illegible] deus [illegible]
[illegible] ut sibi [illegible] [illegible] deus et limus
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
limo [illegible] [illegible] fuit [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] est et [illegible]
angelis et deus est [illegible] [illegible]. eadem [illegible] bono
qua homo quo bonus est angelus eodem bono [illegible]
est quo deus bonus. si enim ambo [illegible]. eadem [illegible]
[illegible] eadem [illegible] capiunt. sic enim [illegible]
[illegible] [illegible] et anime ad unitatem [illegible]
[illegible] [illegible] dei [illegible] poterit [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] qui [illegible]
[illegible] terrenum corpus [illegible] [illegible]
corpore glorificato [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] exaltare [illegible] ad [illegible]
[illegible] sublimare. ad hoc enim [illegible] [illegible]
nulla [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] deo et [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
creatoris [illegible] [illegible] glorificationis [illegible] [illegible]

Ex carne et anima constat homo.

Capitulum x.

Ex carne et anima constat homo. [illegible] [illegible]
et [illegible] bonum [illegible] [illegible] in quo [illegible] [illegible]
[illegible]. bonum anime deus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. bonum [illegible] [illegible] mundus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mundus [illegible]
deus autem [illegible]. [illegible] deo [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] omni re. quia [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] omni re. quia ipso [illegible] [illegible] nota

De contemplatione.

Ab hoc [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad deum. et quia ab [illegible] [illegible] [illegible]
ascendentes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ascendere enim ad deum. hoc est [illegible] ad [illegible]
[illegible]. et non solum ad se [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
qui enim in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
penetrans [illegible] [illegible]. Ille [illegible] [illegible] ab [illegible]
ascendit.

De contemplatione

[illegible] [illegible] discretionibus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

penni⁹ et ad celestia gaudia renouem⁹ et si cor-
pore semper terre non possum⁹. saltem abstrac-
tis et uariis occupationibus respiramus et ali-
quando interne contemplationis luce frui ualeam⁹
hec est enim requies cordis nostri cum in dei amore
desiderium figitur. hec est uita cordis nostri cum
deum suum contemplatur et ipsa sua contemplatione re-
reficitur. Et dulce illi est ad considerandum. quod ad
amandum et laudandum se est suaue. Nichil
enim ad beatam uitam prestantius uidetur. quam uelut
[illegible] cum nihil curibus extra alimentum
aliquid [illegible] mens concupiscit. [illegible]
[illegible] a mortalium cupiditatibus sibi so-
li et deo loqui. **De operatione anime ad ea in quibus consistit corpus.** Cap. xlii
Unde anima sit in corpore per similitudinem
[illegible] igne et aere que in ipso qua-
[illegible]

uires suas exercebat. requiescit ab his tamen uno
ab quibus corpus per tempus et locum mouebat ipsa
per tempus et localiter mouet. quam et si organum
per se non melos tamen quod organum mouebat. anima
mouet deum et corpus potest mouere reminiscendo quod
oblita fuit et discendo quod ignorabat. uel nolendo
quod uolebat. per locum autem non mouetur. quam per locum
spacium non distenditur. Deus autem corpus non eget ut non
sit corpus non locum aliunde nec tempore ut aliud non
sit ut aliud. nec forma ut [illegible] non aliquo genere
subiectum ut subsistat **De propria natura anime.**

Alter autem anima quidam propriam naturam omnibus
his tamen [illegible] motus elementis excellit
atque que uerbis non potest in aliqua similitu-
dine. corpus et lucis ymaginem. quod per se cernimus per-
primus cogitari. sed mente intelligi. unde quod
sequeri. Intelligi potest. uideri uel sentiri non
potest. [illegible] caritas est uia dei ad homines et
uia hominum ad deum. uenit in homines. factus est
homo. per caritatem homines deum diligunt et christi
et ad deum [illegible]. Non enim est corpus non deus non uia
sine qua quolibet et in arboribus non uia sine
[illegible] quales est in [illegible] sed uita et [illegible]
[illegible] nunquam minor quam angelorum. sed sicut quod
angelorum. sed cum precepto [illegible] uixit. pre-
ceptum eius est ut in dilectione maneamus. **Nota de dilectione dei** Manere namque in dilectione
mea. per dilectionem namque [illegible] caritatem
sibi complacuit ut deum semper habet et in eo
maneret et de eo se in eo dilectus gaudens
et exultans [illegible] suo per dilectionem et [illegible]
[illegible] caritate copulata est. Solumque est
dilectione uinculum quod ligat utrasque in unum. per
amorem dei omnes ei adhereamus. per amorem
proximi omnes unum sumus ut bonum omni
fiat singulorum. et quod quisque in se non habet in altero
possideat. sic familiaris est deo caritas. ut
ut ipse mansionem nolit habere ubi caritas non
fuit. si ergo caritatem habes deum habes. quia deus
caritas est. Miser ergo ego qui debeo dili-
gere deum meum. qui me fecit cum non eram
redemit cum perieram. Non enim et de nichilo me fecit
non lapidem non arborem non auem. uel aliud
de animalibus [illegible] hominem. uoluit me esse. dedit
uiuere. sentire. discernere. perieram. ad
mortalitatem descendit. mortalitatem suscepit

propter passionem sustinuit et mortem
et sic me restauravit. projectum et abjectum
eram quia in peccatis venundatus eram. venit
in propria ut redimeret me et tantum dilexit
me ut sanguinis sui pretium expenderet
pro me. tali quali pacto et reduxit
me de exilio et redemit de servitio.
nomine suo vocavit me ut memoriale
sui semper esset penes me. unxit me oleo
leticie quo ipse unctus est ut ab uncto
unctus et a christo dicerer christianus
sic gratia eius et misericordia semper prevenit [illegible] vitam
me et de multis namque [illegible] periculis liberavit
me liberator meus. quando [illegible] errabam [illegible]
reduxit me. quando ignorabam docuit
me. quando peccabam corripuit me.
quando tristabar consolabatur me. quando
desperabam confortabat [illegible] me.
quando cecidi erexit me. quando steti tenuit
me. quando veni suscepit me. hec et alia
multa fecit mihi deus meus de quibus esset
michi loqui semper et cogitare. semper gratias agere
ut omnibus beneficiis suis possim eum laudare
et amare. deus meus enim assidue consolans
sanctos implorans. ubique presens. sedet
circa ignoras et in secretis. quibus omnibus providens
semper ad custodiam meam et
cupidum interno. quia ego semper sine custodia
meam habeo quasi omni oblitus sit et nunc
solum intendere velit.

Quod deus numquam deserit nisi deseratur

semper non se presentem exhibet et per se
paratum ostendit. si me paratum invenerit. quo
tamen me vertero non me deserit nisi prius
ego eum deseram. ubicumque fuero non recedit
quoniam ubique est et quocumque iero eum invenio
cum quo possim esse. gratias semper presentem asistit ut possit agere in spectatorum
considerationem omnium interiorum affectionum
mearum. cum hec diligenter considero timeo
et interna robore confundor. quod
illum ubique presentem in et omnia occulta
mea videntem intuear. cum multa in sunt
in me de quibus confundor odiis eius
erubesco et quibus valde illi displicere
timeo. non propter hiis omnibus que illi displicent
non tamen ut dilexerim sed non melius non docuit
quod pro dilectione recepitur per quod per dilectionem
est. hec sunt re confuse utcumque si fortem
voluntatem mi et hiis quam meam sentit
ego servio.

De vivificatione corporis ab anima

Anima presentia sua corpus vivificat et se
colligentem et ut non eam velit se recedere
de posse. non recedit eam unione corporis
audiet. In vita quoque anima consistit vivere
et de morte corporis descendit mors anime.
sic non anima vita sua fecit ut ne vivere
et de fonte vite sine intellectu adesse. sic se
et per corruptelam in sine anima se
cupiditatis illicitas alligavit occidit. et in
aliam non videtur alius esse ubique tu
ex hiis natam ut et est ne spiritualem anima
tactibus sine presentia. ad animam est natura proprie
virtutis eius efficacior. anima cum de corpore non per
non ei per vitam fuit commendatum non est de
te ea recedit sed non ab anima fuit iuncta
non aliam in aliis naturam constituere potest
ergo infecta. ad venturis deservit simulis
ne informata est anima. quam dicitur vocatur
et disciplinis instruitur exerciis ut
divina sapiat humana et diuina celestia
vitam anima debetur excellat. ut posset

De immortalitate anime

rationis sua si ratione est spiritus
rationalis et immortalis est anima nec ob aliud
sum disceptare videatur. non potest esse
ymago et similitudo dei si mortis dei nulli
deberet sum quoque vero modum vite que nullo modo
potest amittere in mortalis est secundum vero
mutabilitatem qua potest melior et deterior
fieri mortalis est et sic mortalis est hec vero
bona vitie perdidit. non sic enim vite
potest amittere sicut in corpore est dei. corporalis non
est invisibile et incorporea anima accedit ad
propter solum deum patrem et filium et spiritum sanctum
quam ex eo in corpore est et invisibilis dicitur quia
simplex et incomprehensibilis est simplex et sine sua
omnibus modis sufficiens. semper et ubique

et ubique sit incircumscriptus. Invisibilis et immutabilis esse dinoscitur. Omnis vero localis creatura est, angeli et omnes virtutes corporee sunt. Ligantur(?) esse quia ex eo circumscribuntur, quia loco circumscribuntur. Sic et esse in loco et localis dici potest: loco quia partibus est; localis quia alicubi est, et alibi esse non potest. Non enim hoc corporali dimensione, sed circumscriptione. Quia partes contrarias [illegible] in loco concluditur, localis quia ipsum non sinit esse alibi; [illegible] medium et fines [illegible]. Sic quoque que sunt immutabilis est, ubique est, tota [illegible] loci spatium totum movetur ut scilicet ut minorem locum [illegible] maiorem locum occupet et minore minor, maiore maior; totum in toto, per omnes partes [illegible] minor et minor, alicubi in [illegible] et alicubi [illegible] tota et in singulis tota est.

Quomodo anima in corpore est et in quibus

Sicut enim deus ubique est totus in mundo et in omni creatura, sic anima ubique est tota in corpore suo, [illegible] in suo [illegible] in corde et in [illegible] esse in celo.

De invisibilitate et incorporeitate anime

Invisibilis et incorporea est anima, [illegible] visibilis [illegible] et si corporea esset, palpabilis esset. [illegible] neque sic tota in uno loco esse posset [illegible] tota vero ubique est. Anima vero in magnitudine sua [illegible] tota simul adest; tota videt [illegible] reminiscitur, tota cogitat, tota videt et tota sonos [illegible] sentit et discernit, tota tangit et [illegible] et mollia, tota simul approbat vel [illegible] discernit; tota est visus, tota est auditus [illegible] et cum tota intelligit tota est [illegible] tota est voluntas, cum tota cogitat tota est [illegible]

tota quae diligit. Sunt tamen ex parte cognitive et ex parte diligere.

De .iiii. viribus anime in comparatione ad fines suos

Anima habet affectiones quibus excitatur ad virtutes: dolorem namque de peccatis, timorem de suppliciis, desiderium de promissis, gaudium de premiis. Quibus principia virtutum sunt. Hec enim virtutes quibus instruitur et armatur contra vitia: prudentiam namque scit quid debeat facere; temperantiam qua contra [illegible]; fortitudinem contra adversa; iustitiam qua scit quod debeat cuique reddere. Prudentia est scire quod possis; fortitudo facere quod possis; temperantia non presumere quod non possis; iustitia nolle plus quam possis. Prudentia est in eligendis; temperantia in utendis; fortitudo in tolerandis; iustitia in distribuendis. Prudentia est [illegible] appetere et non posse nimium velle facere. Temperantia est non nimis temporalia timere et quicquid animus ad cognitionem [illegible] non temporalia [illegible] obliviscitur. Iustitia est omnem scientiam ad cognitionem ad solum deum dirigere [illegible] et totam mentis [illegible]. Hec .iiii. anime sacramentales virtutes quibus ornatur, id est fide, spe, baptismo, unctione, confirmatione et ceteris quibus deo consecratur.

De sacramentalibus viribus anime quibus ornatur et quibus perficitur

Hec enim virtutes quibus perficitur et deo coniungitur: humilitas, puritas, caritas. Humilitas cum deo [illegible], puritas [illegible], caritas unit.

De viribus anime quibus corpus vivificatur

Hec quoque anima vires quibus corpus vivificat, quarum alia naturalis, alia vitalis, alia animalis. Et sicut deus totus et ubique et perfectus omnia tenet, omnia implet, omnia sustinet, omnia superexcedit et complectitur, sic anima huic corpori [illegible] per totum corpus diffunditur, non locali distentione sed vitali intentione.

De virtute naturali

Naturalis virtus operatur in epate sanguinem et alios humores quos per venas ad omnia membra corporis transmittit, ut nutriantur et [illegible]. Huius vires quattuor sunt: appetitiva, retentiva, expulsiva et distributiva. Appetitiva que necessaria sunt corpori appetit; retentiva suscepta retinet donec

ex illis valis digestio fiat. Expulsiva nocivum et superfluum expellit. Distributiva bonos humores tribuit et ciborum humores omnibus membris distribuit prout cuique expedit. Iste virtutes sunt naturales et ideo de videndo sic.

De virtute vitali.

Virtus vitalis in corde que ad respirandum cordis aere subtiliato aere resecando vitam et salutem toti corpori tribuit. Aere namque per os et nares attractum impellit per venas pulsatiles que arterie vocantur ex quarum motu respirationem aeris discipitum cordis phisici cognoscunt.

De virtute animali.

Virtus animalis que in cerebro est et inde vide facit. Sensus corporis invenit tam voces et membra movet. Tres namque sunt ventriculi cerebri unus anterior a quo omnis sensus. Alter posterior a quo omnis motus. Tertius inter utrumque medius id est rationalis.

Quomodo fiunt sensus corporis. Capitulum VII.

Cuius corporis sensus sunt quinque quorum primus est visus et ob hoc qui sensu et vicinus est celo id est lux per oculos ipsa diffundit emicat qui in radiis oculorum ad visibilia contenda. Deinde auditus quodam primo cum aere purgato secundo cum aere caliginoso atque nebuloso tertio cum corpulentiore humore quarto cum terrena crassitudine. Visus quidem ubi ipsa sola excellit. Sed nam sola facie per loculos sunt ideo scripsi arbitror qui in faciem decoris et quasi vite cum secundum in medium cincturam anterior atque ipsi interiora incurvo quia ideo ducat illa sequitur. Ab illa sensus ab illa motus sicut consilium procedit actione. Iste vires enim adeo quod corporis dicta possunt quia ab ana in corpore sunt et sine utroque si possunt.

De interioribus virtutibus.

In prima parte cerebri vis animalis vocatur fantastica sive ymaginativa quia in ea rerum corporalium similitudines et ymagines continentur. Ubi et fantasticum dicitur. In media parte cerebri vocatur rationalis quia ibi examinat et iudicat ea que per ymaginacionem recipiuntur. In ultima parte vocatur memorialis quia ibi continet memoria. Ex ratione invenitur aliud videlicet quod in nobis quo corpora sentimus quod ut corporis sensu sentimus. Aliud quo non sentimus quod videlicet corporis sed corporibus similia cernimus ubi et nos ipsos non aliud quod similia corporibus intuemur. Aliud quo nec corpora nec corporum similitudines conspicimus sed illas res que nec habent ymagines sibi similes sicut deus et mens ipsa rationalis vel intellectus vel ratio sicut etiam virtutes castitas prudentia iusticia caritas et cetera. Alie sunt quas in elementis vel corpora cognoscimus discernimus et diffinimus

porro quam non est corpus vel corporis similitudo corpus dormientium et in sopnis corporis velud corpora apparebis neque ad corpus tamen est sed tamen similitudo corporis sed similitudo corporum tam ambulabit ipsa et labitur et videbit corporum illa claudit et videt oculi similitudine illa et ideo in eo tota est in cogitatione... In hac similitudine quasi per locum et distincta discernit et sentit leta et tristia sicut cum et dormientes sunt ipse sicut bona sicut mala in corporis sunt sentit sicut bona sicut mala sunt corporalia corporibus similia quibus sive incorporalia sunt sive male sunt corporalia sibi invicem similes appareant sunt sive lectione et sive corporis sibi met similes apparitione et sive lectiona et sive tristitia et de spiritualibus

Nota. In spirituali similitudine quedam quidem spiritualis in nobis esse ut corporum similitudines formare sive cum prima aliquo sensu corporis tangimus et animi corporum similitudine in memoria retinet sive cum absentia ... et ...

vel que non novimus cognitione ut in ... quod spiritualis intellectus ... et per cogitatione fingimus que vel non sunt et esse nesciunt. In mirabiles quoque et ... vero in alio modo utuntur vel cum ... fiunt ... aliquo etiam spiritu ... bona sive mala in spiritu in hoc videndo sive mala vel bona ... memoria ... vel cogitacione ... ut morbi ut frenetici ... sive commixtione ... alicuius spiritus sive mali ... bonum in corporum rerum ymagines in spiritu ... vel exprimuntur ... ut absentia videantur ... que non sunt ... [illegible] ... sepe ymagines rerum corporalium ... premeditate in sopnis ... lantibus ut in visione dormientium ... commixtione vigilantium non discernitur ... inno eis ... movetur ... vel ... mores ... et que ... collem ... sunt ... et ... dormientes ... quia in ... ymagines ... quia ... solet et quod a ... que ... solet.

[illegible] sicut [illegible] in spiritu corporalium [illegible] vera [illegible] apparent et nihil [illegible] arbitrio [illegible] [illegible] demonstrentur [illegible] [illegible] in morte [illegible] sit [illegible] corporalis [illegible] [illegible] nomine dicere [illegible] spiritus corporalium [illegible] et ipsa agit [illegible] [illegible] corporalium cogitatio [illegible] [illegible] [illegible] monet [illegible] in eis [illegible] [illegible] spiritu [illegible].

De distinctione et de multiplici visione

[illegible] spiritualis simplex | c[illegible]

[illegible] invisibilis, visibilis [illegible] corporalis. [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] sed [illegible] dei non est [illegible] de qualibus [illegible] [illegible] [illegible] deus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corporalis [illegible] [illegible] corporalis [illegible] ignorat [illegible] non [illegible] et [illegible] spiritualis [illegible] [illegible] nihil [illegible] [illegible] ullo loco [illegible] nullis membris [illegible] spatio [illegible] sed [illegible] et [illegible] sapientia et iustitia et [illegible] ab [illegible] visio [illegible] corporalis [illegible] et de corporalis visio [illegible] [illegible] videt sicut celum et terram et [illegible] spiritualis [illegible] oculis [illegible] spiritu [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] spiritu videat [illegible] [illegible] corporalium [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

De tribus generibus visionum: corporali, spirituali, intellectuali.

[illegible] visionum manifesta sunt primum corporale [illegible] [illegible] spirituale quo corporalium [illegible] non [illegible] [illegible] intellectuale [illegible] corporalium [illegible] [illegible] non fallitur. Intellectualis [illegible] fallitur anima [illegible] intelligit et [illegible] non [illegible] non intelligit. In visione [illegible] [illegible] fallitur anima cum in ipsis corporibus fieri [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sicut navigantibus [illegible] in terra movere [illegible] et [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] que monentur et dicuntur [illegible] [illegible] ordine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] homo [illegible] [illegible] et in [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]. In visione spirituali fallitur anima et deluditur. [illegible] que videt aliquando falsa aliquando vera aliquando perturbata aliquando tranquilla sunt [illegible] aliquando futuris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquando obscuris [illegible] [illegible] et [illegible] figuratis locutionibus [illegible] [illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible] corporalibus [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] in sompno [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] non fallitur [illegible] ipsa [illegible] [illegible] [illegible] aliquo [illegible] exponere [illegible] [illegible] exponebat magna revelatio [illegible] Cum [illegible] bono spiritu assumitur anima fallitur non potest [illegible] angeli [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et visione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in spiritu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et eas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] angelus [illegible] [illegible] in sompno Ioseph dicens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] in Egyptum [illegible] [illegible] [illegible] Effundam de spiritu meo super omnem carnem et iuvenes videbunt visiones et senes sompnia [illegible] [illegible] [illegible] visa [illegible] et [illegible] que vel ex ipso spiritu [illegible] vel ex corporis [illegible] [illegible] sicut si [illegible] [illegible] vel [illegible] non solum [illegible] vigilantes homines [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] corporis [illegible] [illegible] hoc sepe sompniant que [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicunt [illegible] sicut Caiphas pontifex [illegible] cum eius [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] qui non ex [illegible] [illegible] que vident [illegible] [illegible] de quo [illegible]

in qua fuit filius comitis . Visa sunt francorum
filia sunt uisa somniantium obliterata utrumque
visus sunt somniandi ut videantur que somnian-
tes viderunt . Visa enim somniantium sunt aliquando
sicut visa vigilantium . cerebro ipso in cerebro consequitur
uia sensitiua quo intentione ad oculos dirigi-
tur . [illegible] in aliud usque [illegible] . Visa
somniorum [illegible] [illegible] talis accidit . ut sibi
dormientis uigilare videatur et non solum cor-
poris [illegible] . Ego autem multos [illegible]
[illegible] et vehementer [illegible] quosdam facilita-
te celeritate in se [illegible] [illegible]
[illegible] que [illegible] oculos non uidet ut fre-
neticorum uel eius somniantium uel certa quasi
visiones [illegible] [illegible] visiones [illegible]
[illegible] non est . non [illegible] ymagines
in spiritu [illegible] ut ad spiritale formatur [illegible] ipse spiritus in se
celeritate [illegible] . ut [illegible] spiritualis [illegible]
[illegible] [illegible]

De quinque generibus visionum in dormientibus

Omnium igitur que videntur . Cap. xvii.
videntur dormientes [illegible] sunt quinque . scilicet oraculum
visio . somnium . insomnium . fantasma . Ora-
culum est cum in somnis parentes uel alia sancta
[illegible] persona . siue sacerdos siue [illegible]
[illegible] uel eventurum [illegible] . Visio est
cum aliquis videt aliquid quod eo modo quo apparuit
[illegible] evenit . Somnium est figura tecta et sine
interpretatione intelligi non potest . Insomnium est
quod [illegible] visio [illegible] [illegible] se dor-
mienti [illegible] [illegible] uel alia [illegible]
[illegible] uel [illegible] secundum [illegible] studia que quosque
exercent somniant et solitam [illegible] silentio
in [illegible] mente impressa habent . In somnis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] somnia . secundum mores et [illegible]
[illegible] et somnia . Alia namque uidet
sanguineus . alia colericus . alia melancolicus . alia
flegmaticus . [illegible] uidet rubea et varia .
[illegible] nigra et alba . Fantasma est cum qui
dormire [illegible] et ad huc uigilare
estimat aspicit [illegible] [illegible] in se
uel passim vagantes formas discrepantes
et varias [illegible] et [illegible] . de hoc
[illegible] sit [illegible] que publica [illegible]

quiescentes [illegible] in [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aliud [illegible] quedam fumositas [illegible]
uel [illegible] [illegible] procedens et [illegible]
[illegible] [illegible]

Quomodo contingit [illegible] arte diabolica

[illegible] enim humana opinio quod [illegible]
arte demonum homines posse [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad se [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
humana [illegible] [illegible] . Solucio . [illegible]
[illegible] . quoniam demones [illegible] [illegible]
[illegible] esse [illegible] ut videantur [illegible]
sunt . [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aliqua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
homo [illegible] sive in somniis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] celeritate [illegible] [illegible] homo [illegible]
sopitis [illegible] et [illegible] [illegible] homo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hominum alicubi iacebant [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sibi et [illegible] . [illegible]
[illegible] [illegible] in aliarum [illegible] [illegible]
[illegible] sibi apparebat . [illegible] [illegible]
[illegible] homo . qualis sibi [illegible] [illegible]
somnus et [illegible] [illegible] . que [illegible]
sunt [illegible] [illegible] a demonibus [illegible]
[illegible] [illegible] hominum [illegible] . [illegible]
[illegible] [illegible]

Quomodo diabolus est in hominum corporibus

[illegible] spirituum alius bonus . alius malus [illegible]
[illegible] . non facile discerni potest [illegible]
[illegible] . [illegible] [illegible] bonus [illegible] . malus [illegible]
fallit [illegible] . [illegible] in manifestis bonis [illegible]
creditum fuerit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
humanum spiritum [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] videatur . et [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] ut in demoniacis
[illegible] [illegible] [illegible] uel [illegible] homo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] implere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] . non [illegible] [illegible]
[illegible] uel in [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] uel [illegible]

[illegible] multas alliciens atque seducens aliam multi et voluntates et cogitationes intuentium vincens [illegible] qui plerumque ut fallax nequam [illegible] fraudulentissime decipiens [illegible] sentire sic ut [illegible] [illegible] fraudulentissimi deceptionis atque malignitatis [illegible] ... non [illegible] solet et [illegible] ... explere [illegible]

De illusione demonum et mortuorum.

Demones et demonia [illegible] et celestia [illegible] ... tormentorum [illegible] facile procedunt ... que habitant [illegible] ... temporum longitudine et qua [illegible] ... Accidit autem ... longe maior experientia quam hominibus ... vite. Dicto [illegible] et quedam [illegible] faciunt quibus homines [illegible] ... demonum illusionibus et [illegible] ... credunt se et [illegible] ... de [illegible] ... in Anglia [illegible] ... et [illegible] ... in corpore ... [illegible] ... Dicto [illegible] ... et habes [illegible] qui [illegible] ... et aliis [illegible] ... in corpore [illegible] ...

Quare homines mortui cognoscant que in mundo fiunt.

Capitulum xix.

Quomodo homines mortui ... vivorum hominibus ... vel [illegible] ... in ipsis rebus ut sunt ... angelicis ... dispensatione ... bonis vel malis ... sive fallant sive ... sicut utrique [illegible] ... ad com[illegible]

[illegible] vel [illegible] non [illegible] ... ubi sepultum sunt [illegible] ... non videt ... [illegible] ... hominibus ... de vivis ... nobis [illegible] de mortuis ... utrique [illegible] ... mortui ... quibus [illegible] ... mortuis [illegible] ... ab angelis qui [illegible] nobis ... et [illegible] ad illos [illegible] ... revelante [illegible] ... hic [illegible] ... eos [illegible]

Quod mortui raro apparent ad vivos.

[illegible] ex mortuis ad vivos [illegible] ... potentiam ... per angelos ... non [illegible] ... ubique [illegible] per angelicam ... hominibus ... in hac vita [illegible] ...

De potentia anime crescit sed non ipsa anima.

Capitulum xx.

Crescere anime atque [illegible] longum exercitium atque successu temporis crescit ... non [illegible] ... et corporis ... vires suas exercere non potest.

Quod anima separata habet omnes sensus.

[illegible] corpore vel [illegible] ... et omnes sensus atque [illegible] ... et [illegible] ... sicut de [illegible] ... ubi est [illegible] ... ubi [illegible] ... esse desinet.

Quod anima separata habet similitudinem corporis.

Sicut [illegible] ... in corpore ... anima [illegible] ... corporis ... et corporalium ... ad [illegible] ... ad loca penalia [illegible] corporibus qualia sepe demonstrata sunt ... sepe raptis sunt a corporibus [illegible] et mortuis [illegible]

cum etiam tam in visionibus gerent quedam similitudinem
corporibus sunt per que possent ad illa referri et talibus sibi
ibus sibi exigi. Ante siquidem que in corporibus vi-
nerentur per dilectionem rerum visibilium corporalibus ymaginibus
afficiuntur a corporibus exeuntes in easdem ymaginibus
corporeas ferantur. Ipsa enim corporalibus passionibus ibi
teneri possunt quia a corpore super corporalibus affectionibus
hic mundate non fuerint quod corporeas de eis minus
delectatione traxerunt. quedam autem ante in eisdem
locis in quibus culpam contraxerunt puniuntur
quedam vero in aliis peregrinantur usque ad ultimam
ultimam terminum pervenerit. sicut ymaginem de ea
requie vel miseria **Quomodo anima cognoscit se per se**

Vitam de anima dixi. sed mundum dixi quid sit est
vel quid de corpore credere quod primo posui post dicam
quod ultimum dicere non possum. quia nescio finem meum
vel sit. vel tempus. vel finem meum scio. nescio tamen
vero et quo vado. hoc plane scio quod omnes mor-
tales sumus et quod velimus nolimus omnes morie-
mur. et certi sumus et de hora mortis incerti
quia mortem certam et vel quando vel ubi moriemur
nam nescimus. quando vel quomodo vel ubi moriemur
quia ubique mors nos expectat. Ideo semper debemus
quia ubique mors nos expectat. ideo de que sup-
ere parati ut cum corpus redierit ad terram de qua sump-
tum est spiritus redeat ad dominum qui dedit illum. Illud
maxime nos movere debet quod a veteribus sapientibus ho
sic diffinitur. alii temporale mortalem. hoc enim potius
quod alii dicunt est abditas hominibus videmus quibus anno
nondum erit homo. certa quo sibi erit recedendum
vitam fugiendum. Sicut enim quotiens ante usque ad
mortale lapsus est. sic reddendus est usque ad tempore
mortale. quam impugnantibus viciis resistere ipsa
esse debet. quia in pugnantibus viciis resistere ipsa
vellicat ut secundum naturam suam vivat et ordinata
aperiat. sed illa non a quo recedit debet. et super ea que
reddere debet vero loco quo temporale dicitur separate
a bestiis. Alia quomodo mortale adimis. Illud non tenuit
bestia erit. hic non se attrahit ad divina non proficient

Quomodo potest cognoscere se anima

Ideo homo sibi necessarium est ut se cognoscat. magnum opus conscientie recedat a pluribus ut
cognoscat magis ad se colligat et in seipso se retineat
cum sunt ad se colligat et in seipso se retineat
his sique que sibi impedit animam ne intueri seipsam
valeat et exclamare sunt quod sola et semper sui ipsius
oculis intueri debet. anima namque temporalis in
ea que sunt a deo condita supat omnia. in deo perfecta
et quod per se est pura. et quanto magis in caritate adheserit
in tantum ab eo illo lumine intelligentie perfusa et
illustrata non perorationes occulos se per sui ipsius per .i. per
intellectus deum cernit. in quo est perfectissima pulchritudo et
beatissima visio, quod visione, ut fit beata reno

vetur per contemplationem suam omnes nomine que per-
corporis sensus extrinsecus capiuntur quoque usque corporis
quasi suis quamque et ymaginationes in se ...
recordando retineat vel interius ad corpore
homini pertinet que ... ipsius. quo consequentis anima quidem
hominem pertinet quod ... illius quo consequentis ... quidem
vel perspicat. Omnes autem seipsa non potest seipsam videre
minori non sola sed ... ... nomine ... se
vel videat se in se. non. non. et nomine ... ...
sibi proprio est. non ... ... se intelligere
non cognoscit unde se ... hec omnia nomine in se
velle cognitione scire. hec omnia nomine ... ...
ymaginatione. quod ... ab aliquo ... ...
sicut corporalia que tangit ... ...
convenit ut talia ad se esse putet ... ...
retineat. hoc solum ipsa sed non tamen ...
quod mens est non ... sic mentem cognoscit ... sic mens
mens. sicut tamen querit mens ... et novit
per se novit quod in seipsam querit ... ...
ipsa sit mens que seipsam querit ... ... quod
seipsam querit quia seipsam ... ... nomine
se novit. se utique novit. et omne quod novit ...
tamen novit. atque in totam se novit quod ... ...
mutata non se totam querit. cum quid se ... ...
querit totam sibi presto est. ... seipsa ...
esse scit quod de se querit ... anima ... ...
facta. vel qualis vero sit .i. que ... ...
et devota. ... ... et ... ... quia ...
corporibus que cum amore ... quibus amore ...
est. non ... ... ymaginationibus unde seipsam ...
in seipsa. Nam tanto ... amoris ...
... corporalia ut cum ... ... absque ...
ymagines eorum cogitantur. quasi ... ...
a se non potest ut se solam ... et ...
... ... sibi absente ... ...
velud presentem ... ...
tentione volunt quia ... ... seipsam ...
se in seipsa. et se cogitet ut seipsam ...
et diligat. et ... videbit quod ... ...
nunquam nesciverit. sed alia secum ...
se confundit ... non ...
magno labore ab eis se
separare possit quibus amo
re inhesit. ipsa fantasma
ymaginationum corporalium ... a
eiusdem que aliena impressis. cum solum a
corpore non exuit ... ...
... non mundat. corpore ... ...
... ...
levia se mundare ... ...

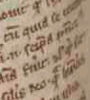

... ...

De operatione corporis per animam et spiritum. Cap[itulu]m xxii.

[interlinear: ... passione ... et ...]

vivificatione et sensificatione descendit anima in corpus ... que vivificat colligit ... [illegible] ... non sunt ... cum ... [illegible] ... sensus ... [illegible] ... dura et mollia ... sapores ... olfaciendo ... in his omnibus ... appetit ... mirabile ... formas ... ymaginationes ... [illegible]

Quid est meditatio. quid contemplatio. Meditatio siquidem est occulte ... contemplatio ... [illegible] ... cor ... et ymaginatione ad spiritum ascendit ... calore ... in corde ... cerebrum ascendit ... ventriculos ... [illegible] ... ymaginatio ... [illegible]

... ab anteriori parte capitis ad medium ... vitalis ... discretione ... [illegible]

Quomodo differt ymago in homine et in brutis

Sic quidem ymaginatio in brutis animalibus sensualitatem ultra non transcendit. In hominibus vero ... [illegible] ... ad rationalem et intellectualem ... descendit et ... [illegible]

Quid est ymaginatio. Est itaque ymaginatio similitudo corporis ... quedam corporis et ... [illegible] ... spiritus ... [illegible] ... corporalis ... rationalem ... spiritum ... ignis qui ... vegetando vivificat. Anima enim vegetat ... et non sensificat sicut arbores, herbas et omnia ... sensificat sicut omnia bruta ... ymaginem non habent ... [illegible]

A quo nominatur anima. Cap[itulu]m xxiii.

Anima nominatur eo quod homo ... a quo ... [illegible] ... vivificat ... spiritus est vel contemplatur ...

Quomodo anima nominatur diversis nominibus. Dum sentit sensus est ... [illegible] ... nomine accepit ... [illegible] ... dum ... officiis multiplex. Memoria est mens ... in memoria ... memoria est ... [illegible]

est complexionis et alius ipsa est non est sed secundo quam animam cum
mentem dico. sed quia anima et quia mentem
non totum quo vivit homo anima est sed totum quo anima in se
agit se ac ex se per se solus mens dicitur. solus sed quia
vero ad suam imaginem complectam conferimus animam dicitur
apud deum et quia animam eius generaliter dicens
potestatem habeo ponendi animam meam. Iterum propheta
De hac quoque ipsa anima passionis domini Christi euangelista
memorat aperiunt dicens: et inclinato capite
emisit spiritum. quod est emittere spiritum nisi animam ponere.
Sed quia deus est et eo quod vivit spiritus dicitur. vel quia spiritualis
est natura vel pro eo quod spiret in corpore. Quae licet animam
eandem dicimus quod animam. sed anima vitae est [illegible] consilii
vero dicitur. philosophi sine anima vitam manere et sine mente
re animam durare. sicut in amentibus. ad mentem
pertinet vitae ut sentiat. ad animam ut velit
[illegible] in [illegible] vero sine sensu et volun-
tate. Mens autem vocata est eo quod emineat in anima
vel eo quod meminerit. unde non anima sed quod excel-
lit in anima mens dicitur vel tamquam caput
vel oculus. Unde et ipse homo secundum mentem imago
dei dicitur. Mens namque ex eo dicta est quod emi-
neat in anima [illegible]
intellectus. Ratio est quaedam animi motus visum mentis
acuens veraque a falsis distinguens. Recedat
ergo a se mens et colligat se in se
ut sine imaginibus corporalibus seipsam et omnipoten-
tis dei invisibilem naturam considerare valeat. Omnem
itaque phantasticam imaginationem et quidquid terrenum co-
gitationi eius occurrerit respuat et talem se
intueatur et videat qualis est sine istis.

Nota de contemplatione

Contemplacio facit se talem qualem sibi deus super corporalem creaturam
est. [illegible] sufficienter ipsam [illegible] et semet
ipsam [illegible]. [illegible] nobilitatione sua [illegible]
[illegible] et se contemplacionis sue [illegible]
et [illegible]. [illegible] mens per
ipsam intelligentiam seipsam exercere et illam
corde [illegible] claritate [illegible] et in his quae
in [illegible] videt quandam suavitatis sapo-
rem [illegible] et ex eo intelligentia sua [illegible]
et in sapientiam [illegible]. In talibus [illegible] ex
[illegible] pax [illegible] illa quae exsuperat omnem
sensum [illegible] ut fiat silentium
in caelo quasi hora dimidia ut contemplationis
arcem nulla alicuius cogitationum tumultua-
tione [illegible] omnis inveniatur quod vel per

desiderium pocius vel per fastidium segnicie vel
per odium acuisset. Sed in hac contemplationis aliquid
[illegible] tota colligitur [illegible] in quadam
[illegible] inusitatum [illegible] sua ad quietis
dulcedinem quae si semper [illegible] perfecta [illegible]
felicitatis esset. [illegible] sensualitatis [illegible]
[illegible]. Sed omnis inferior vis [illegible]
[illegible] officiis [illegible] anima [illegible] in illa
[illegible] quietis secretum et summae [illegible]
[illegible] tranquillitate [illegible]
quod est dei sermo et efficax et penetrabilior
omni gladio ancipiti et pertingens usque ad
divisionem animae ac spiritus et [illegible]
divisione [illegible] ubi [illegible]
est [illegible] scriptum [illegible] Nota

Quod idem per certum sunt anima et spiritus

Ecce quod semper in se et sine [illegible]
consistat quadam [illegible] ratione dividitur [illegible]
uno alia [illegible] est spiritus et alia est anima [illegible]
suis una eademque semper [illegible] intelligitur [illegible]
[illegible] vocabulo [illegible] intelligitur [illegible]
distinctione [illegible] vis eiusdem [illegible] animam [illegible]
superior [illegible] alia inferior [illegible]
In hac utique divisione anima et quod spiritale [illegible]
remanet spiritus dicitur et quod [illegible]
[illegible] et [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] ab anima [illegible]
[illegible] deo [illegible] spiritus est felix [illegible]
[illegible] ubi quod corpulentum et [illegible]
[illegible] remanet. Quod spiritale et [illegible]
ad speculationem divinae gloriae [illegible]
imaginem [illegible] inferior [illegible]
[illegible] et tranquillitate [illegible]
[illegible] ad gloriam et [illegible]
[illegible] mens humana [illegible] nulla [illegible]
[illegible] quia [illegible] nulla [illegible]
[illegible] ibi quiescendo et [illegible]
quo [illegible] mens ipsa
[illegible] considerandum est et in sua cognitione se aspiciens
[illegible] dei [illegible] qui cognitionem [illegible] contemplando
intelligit se ac recognoscit [illegible] intelligit
ad deum ascendit [illegible] cognitionem [illegible]
[illegible] imago dei [illegible]
Sicut dicit apostolus [illegible]

... sit cum sit ymago dei .i. conformis sibi ... in eo quod eterna est, contingit in forti ... ymaginem et ideo non est exhibenda vt in se co... ... que sit similitudo vel ... eam vel ... imago ... appellatur et tunc non est ... ymago dei et ... non potest velare ... sit ... in inferiora ne ... dicta ... accipiat.

De condicione nobilitatis humane

... dignitas humane condicionis et innotescit non solum in ... sermone sit ... consilio fecit ... et ... homo ut ex ... condicionis ... debet suo creatori ... in condicione mox dignitatis privilegium ... et ... amplius ... diligere ... se ... intellectum ... ob ... consilio se ... condicionis ... ad ymaginem ... et creator ... omnium ... reddit que ymago in ... nobilitate ... condicionis. Nota

Quomodo factus est homo ad ymaginem dei

Primo quidem quia sicut fecit deus unus ... omnia vivificans movens et gubernans sicut ... in eo vivimus movemur et sumus. Sic anima in suo corpore tota viget ... et gubernans ... in minoribus ... maior ... in minimis tota est et in maioribus tota ... non ... in loco ... corporis ... dolet ... ubi tota dolet ... cum ... modo una ... in ... nichil ... cum ipsa ... non ... cum ... ipsa ... audit ... odorat ... corporis ... membra ... levia ... discernit cum non ... membris sensus ... dulcia ... intellectus ... secundum suum modum ... sicut deus in suo mundo ... et ... regendo superior ... replendo ... sit ... ut ... sic ... et ... sic ... Et sicut deus non crescit ... non decrescentibus Nota

descendit sic anima ... minimis mobilis minuitur nec crescentibus augetur. Hec est ymaginis dispositio quam anima habet in se. Quid ... trinitatis ymaginem habet in se ... in eo quod sicut deus est vivit et sapit, sic anima suo modo est vivit et sapit. Est quod alia trinitatis in ea ... ad ymaginem perfecte quidem et vere et summe trinitatis que in patre et filio et spiritu sancto est ... et sicut anima unus sic ... tres ... in se ... intellectum voluntatem et memoriam ... in aliis ... designat cum dicatur: Diliges dominum deum tuum ex tota mente id est ex toto intellectu et ex tota voluntate et ex tota memoria. Nam sicut ex patre generatur filius, ex patre et filio ... spiritus sanctus, ita ex intellectu generatur voluntas et ex hiis procedit memoria, sicut ... sapiente ... intelligi ... non ... sine hiis ... sine aliis duabus ... Et sicut deus pater, deus filius, deus spiritus sanctus, non tamen tres dii sed unus deus et tres persone, ita anima intellectus, anima voluntas, anima memoria, non tamen tres anime in uno corpore sed una anima et tres vires ... in hiis ... ymaginem ... homo et ex hiis ... excellentioribus ... ut ... voluntate diligat et ... diligit ... in memoria habeat. Nec solum sufficiat de eo intellectus nisi fiat in amore eius voluntas, immo nec hec duo sufficiunt nisi addatur memoria ... intellectus et dilectionis ... ut sicut nullum ... momentum quo homo non ... vel fruatur bonitate dei vel ... ita nullum sit momentum quo presentem non habeat eum in memoria. Et ideo ... hominem ad ymaginem dei

Quomodo factus sit homo ad similitudinem dei

... de similitudine aliqua dicamus, nam sicut deus creator qui hominem ad ymaginem suam creavit est caritas, bonus, mitis et ... iustus et misericors ... virtutes ... que de eo leguntur, ita creatus est homo ut caritatem haberet ... bonus ... et misericors ... virtutes quas ... ... inscriptas habet, tanto propinquior est deo et maiorem sui conditoris gerit similitudinem

Si vero quod absit aliquis et deinde viciorum a sua adiecti-
one nobilissima similitudine degeneret oberret. totum
fit de eo quod scriptum est. homo cum in honore esset
non intellexit. comparatus est iumentis insipientibus et
similis factus est illis. quis maior honor poter-
it esse quam ut ad similitudinem sui conditoris fieret et eisdem
virtutum vestimentis vestiretur quibus conditor. et de
quibus legitur. Dominus regnavit decorem indutus est
id est omnium virtutum splendore et totius honestatis de-
core ornatus est. vel quid maius esse potest homini dedecus
aut infelicior ruina quam ut hanc similitudinem sui conditoris
amissa ad informem et irrationabilem brutorum
et iumentorum similitudinem delabatur. quisque igitur diligenter
intendat quanta conditionis sue excellentia et ve-
nerandam in seipso sancte trinitatis ymaginem
agnoscat honoremque divine similitudinis. ad quam creatus
nobilitate morum exercitatione virtutum dignitatem
meritorum habere contendat ut cum apparuerit
qualis sit tunc similis ei appareat qui eum mira-
biliter ad similitudinem suam in primo homine condidit
mirabilius in secundo id est in seipso reformavit.

De convenientia inter deum et animam. Capitulum xxv

Anima igitur convenientia est inter deum et animam. deus
namque vita est, spes est, sapientia et amor. vita igitur
anima est. spes est in quo spiritus est sapientia et amor.
vita deus est. vita et anima est. similis et dissimilis. similis quia
seipsa vivens et non tamen vivens sed vivificans
sicut et ille. sed omnis est. Dissimilis quia ille creator
est. hec creatura. ille non creata est. creata ab illo non creata
et ille vivificata ab ipso non vivificata. Vivit anima
naturali vita quamvis spirituali non vivat. sed etiam
mortalis potius est quam vita. quam mors peccatorum
pessima. anima quidem que peccati catena vivit
vivens mortua est. et ideo bonum erat illi non
vivere quam sic vivere. vita anima est vivens sed non alia
inde quam seipsa et ob hoc non tantum vivens quam vita
est. inde est quod infusa corpori vivificat illud ut
sit corpus de vite participans. non vita sed vivens
creata est anima a deo. vita a vita. simplex
a simplici. immortalis a immortali. ut non
sit longe a creatore suo cum quadam vite
simplicitate certe unitate vite. hec enim
spiritualiter non vivat. immortaliter tamen necesse ut vi-
vat. Creata anima est in mensura a mensura non
recta a recto. eo mensura quo capax creatoris.

eo recta qua appetens superiorum. eo bona qua deo
unita. anima namque quamdiu deo perfecte adheret
humilitas subicit. patientia corroborat. iustitia dirigit.
et obedientia adiuvat. perseverantia consummat.
devotio incendit. puritas mundat. caritas
unit. hec anima in se amorem quo se possidet
cum deo ad reddere si modo cum affectibus suis
fuit. separata desertoribus ab eo fuit. Solus enim
amor ex omnibus anime sensibus atque affectibus in quo
potest anima et si non ex equo suo reddere auc-
tori vel de simili mutuam rependere vicem. Et si
minus amat quam amor est. cum sic ex toto se di-
ligit. ibi deest ubi totum est. Convenientibus ergo
cunctis affectionibus aliis totum solum in nullo
effundens se totum in amore illius cui rependere
debet in reddendo amorem. Amat se quem deus
ut ametur. et cum amat non aliud vult quam amari
sciens ipso amore beatos qui se amaverint. propter
amorem venit ad homines. venit in homines. factus
est homo et delicie illius esse cum filiis hominum. et ex
vos delicie erunt cum venerimus ad eum et cum
videbimus sicuti est. atque filios ei similes
erit manifesta visio plena cognitio. tota
firma coniunctio. societas individua
et vita beata in eternum et ubi a imperentur
eternitates. Sicut enim corpus in anime sua vivit
et illa recipit. sic anima in deo vivit et spiritum
recipiet. id est coniunctione dei. et amor eius
ad coniunctio fit vita ipsa vivens spiritualis
dicte. hec est vita eterna ut cognoscetur et deus
verum et quem misisti dominum. Amor enim
illius est. nam sicut exterior homo cum anima
spiritualis vel peccato spiritu afficitur id est cum anima
tunc fit interior homo in beata vita cum
vel ineffabili dei ineffabili amore afficitur.
Cum enim deum suum amabit quodam cultu et
voce quodam honore oratore quodam cultu
quodam amplexu interiore amabit. ibi
fulget quod non capit locus. ibi sonat quod non
rapit tempus. ibi olet quod non spargit flatus. ibi
sapit quod minuit edacitas. ibi heret quod non
divellat satietas. ibi deus sequitur vite sine
intermissione laudatur cum satisfactione.

Quod anima est civitas dei. Capitulum xxvi

Nobilis creatura est anima civitas
est dei de qua tam gloriosa dicta sunt quod ad y-
maginem et similitudinem dei facta est.

Hec omnes [illegible] intellectu vocat[ur] quia ad [illegible] visione illius summe patris que facit [illegible] creata est [illegible] [illegible]

[illegible]

Quid est sensualitas

Sensualitas est vis anime [illegible]

[illegible]

Quid est ratio

Ratio est [illegible]

[illegible]

Quid est intellectus

[illegible]

[illegible]

De diversitate virium anime

Capitulum xxxvi

[illegible]

vitae beatitudinis [illegible] et angelorum quam non aliter [illegible] angeli nisi per caritatem vivunt.

Quomodo facta est anima. Capitulum XXVIII

Anima rationalis intellectualis facta est ad imaginem et similitudinem dei ut per eorum summam trinitatem cognosceret et per similitudinem diligeret. Ex imagine namque dei habet rationem et similitudinem caritatis. Caritas quam inscripta repperit intellectus hanc ratio sequitur et per eam requirit hanc caritas invenit et veritas [illegible] quaesivit hanc [illegible] vitae societate fides sequitur spes in celum usque conveniet. Caritas perhenniter amplexatur mens usque quousque sine intellectu rationalis creatore suo penitus inspiratur. In creaturis ipsius videat et mediante [illegible] libertate ad eum qui adsit omnia se et sibi referat. Sic in homine trinitas apparet quam caritas manifestat ut caritate [illegible] homo exhibeat [illegible] inspirat id quod trinitatis imago portat. Sic homo subibit [illegible] similitudine [illegible] imago dei [illegible] rationali in mente spirituali in homine liberi arbitrii [illegible] dei in moribus quam natura [illegible] virtutibus [illegible] moribus portavit [illegible] complet et sic semper ad [illegible].

Quot anima informat corpus. Capitulum XXIX

Anima tamen corpus hominis [illegible] et quare a deo [illegible] inspirata in ea non depicta [illegible] sed de nihilo a deo facta. De ceteris animantibus scriptura dicit: producat aqua, producat terra animam viventem. Quia non aqua produxit non terra sed deus inspiravit non tantum vivam animam vel viventem sed spiraculum vitae rationalis ex dei imagine suam et dei similitudine.

Quod anima non est pars dei.

Anima vero pars dei non est quia haberet homo immutabilitatem quam meretur. Dei enim immutabilis est. Hec saepe mutatur quando pro culpa damnatur et perit [illegible] a deo [illegible] a deo misera et refusa [illegible] ab utero dismissa [illegible]

[illegible] sua mediante fit molesta. Sic [illegible] corporis [illegible] hebes [illegible] et cupidus [illegible] violenta [illegible] mors.

Quomodo anima formatur.

Anima non formatur et [illegible] sua creatione formam accepit quia facta est ad imaginem et similitudinem dei a quo se avertit et remanet informis [illegible] difficilis [illegible] reformatur [illegible] imaginem [illegible] concludit [illegible] insipientia [illegible] corpore [illegible] et si [illegible] corporis [illegible] Ambrosius [illegible]

Quod rationales animae fiant de nihilo. Capitulum XXX

[illegible]

[illegible] filii [illegible] facte [illegible] et [illegible]
filii qui de vindictione et filii dei fuit [illegible]
facte [illegible] et non filii [illegible] [illegible]
filii [illegible] filii facte [illegible] [illegible]
[illegible] et filii dei [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]

De contractione peccati originalis

[illegible] [illegible] ex [illegible] de [illegible] ne [illegible]
[illegible] [illegible] non vivificatur originalia
[illegible] [illegible] [illegible] hoc peccatum [illegible]
[illegible] qui sine Christi [illegible]
[illegible] [illegible] originale peccatum non
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] persona [illegible] deo [illegible] et
[illegible] [illegible] homo [illegible] salva
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] persone non [illegible] ne
[illegible] singulis [illegible] sic fit ambo
[illegible] persona [illegible] fit
originali [illegible] obnoxia [illegible]
[illegible] et [illegible] refundit [illegible] quaevis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Christi [illegible] renovati
[illegible] [illegible] societas [illegible] peccati
[illegible] [illegible] corpore [illegible] [illegible]
[illegible] salutari remedio sunt [illegible]
[illegible] fonte baptismatis abluta [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fidei [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut parvulos [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] cum [illegible]
[illegible] fidei [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in gloria
[illegible] [illegible] vita [illegible] felix et beata

XXXI. Quaestio. Si [illegible] cur deus donet
[illegible] [illegible] [illegible] remedio salutari [illegible]
[illegible]

Responsio

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non violencia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] dei [illegible]

[illegible] quod sunt et operatur.

Quid est natura

Natura est quaedam vis et potentia divinitus rebus
[illegible] infusa que unumquodque vel suum esse
tribuit quia bona quisque male utitur malus
eo nocent. Unde non puniuntur qui ipse aliena
natura [illegible] sicut Sathanas celo. Sic et pro-
toplausti paradyso. Abutuntur [illegible]
qui bona dei [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] bona dei [illegible] qui cum [illegible]
ve libidinis [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et deo [illegible]
[illegible] vite [illegible] vite [illegible]
[illegible] debemus [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] dei [illegible] quo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] memoriter in [illegible] et in aliis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
bona [illegible] mala bonos [illegible]
sua [illegible] malos [illegible] sua [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
qui suorum malorum [illegible] deo et [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sua in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
que si [illegible] [illegible] [illegible] potuit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
obedire [illegible] pome [illegible] ut [illegible]
[illegible] sit [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] si aliqui [illegible] [illegible]
[illegible] parvuli absque remedio salutari
[illegible] iusticia dei qui non [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] non [illegible]
in eis [illegible] parvulos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dei qui sicut [illegible]
[illegible] culpam cum qua [illegible] nascit[ur]
sic [illegible] [illegible] [illegible] Christum [illegible]
[illegible] non [illegible] parvulos a culpa [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] ab eis [illegible]
quam [illegible] [illegible] quoniam in eis culpam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in eis [illegible] [illegible] a deo [illegible]
[illegible] debite [illegible] [illegible] debito [illegible]

extra [illegible] iudicium porrigit hoc nuntium representat
invidiam dei [illegible] et viva et videntia sancta
de spiritu [illegible] et ab hiis interioribus mos
[illegible] vite interna quia peccatis obruta cernis
ad scripturam pertinet sibique remedium querat
ut qui in Adam cecidit [illegible] resurgat

De naturali et intrinsece vite. Capitulum xxxii

[illegible] vero de natura vite dixisse inveniuntur sed non valet ad restaurare unde
[illegible] ergo [illegible] et corporis dominus quod diligentius
potui breviter utique et certum colligere studui
atque in unum redigere que memorie commendare
hebes namque est memoria hominis humane
gaudet et si in multa dividitur fit minor in
singulis. ex corde et anima constat homo. et quia
corporis oculis videt. per corpus sentit et corpus per
animam. anima per deum. vivit corpus anima et vivit
anima deo et in mortalis est anima quia carere
caret. non habet quo cadat ut sine esse
post ruinam. in peccato cecidit et ideo in morte
vita mortua non [illegible]. sed cum deserit deum
discedens anima non sua non perdit sed quod vi
vificabilitatis hoc amittit et in quo in se est
morte aliquando facit. ipsa enim non recipit
facit nisi non vivificando quod desit quod
amictendo quod vivit. utique mors hominis
[illegible] est quod eam [illegible] occasione cum vis posse
vivificabilitatis abcessit. in terram de
qua assumpta est redit. amissis [illegible] quas
per scripturam non habet anima non alterum quia
sol lucis dei. [illegible] [illegible] eam cum ve
nerit. cum recedit morte [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible]. sed dicit dominum
[illegible] sine [illegible] reddit. et nequis
[illegible] anima morte corporis [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] timore
corpus qui corpus occidunt. animam autem non possunt
occidere. [illegible] corporis cogitationibus [illegible]
[illegible] in corpore [illegible] doloribus corporeis
corporis oculis constat. anima non elementum est
nec ex eis sed de non facta est et soli creatori
suo subiecta. Est enim sola omnibus que in
se est in suo corpore videt visibilia non se
esse vel posse esse videat. se tamen ergo
et videt se per se ab eo [illegible] quod visibile
videt in se. et invisibile se omnino videt
esse in eo quod videt se. et cum videre se
non possit videt. demum elevet se super
se et in eo quod primum et principale spiritum

mirum est speculandi dei illiusque invisibilem et
filium et spiritum et [illegible] invisibilem
deum representat. hoc autem est [illegible] et [illegible]
tenus que ad similitudinem filii dei facta est. et in eo
possit invenire deum a qua facta est. et in eo requiescere
amore atque contemplatione [illegible]
eam namque perfectius suis [illegible]
filium [illegible] appropinquat. [illegible]
creatura que et excellentior creatore [illegible]
facta est. et tunc [illegible] creatorem suum quod [illegible]
agnoscat et diligit cum se ad illius visionem
[illegible] intelligit

Quod deus creavit racionales spiritus. Capitulum xxxiii

deus summe est cuius beatitudo non [illegible]
minuitur [illegible] quia [illegible] est sola [illegible]
sui natura. racionales spiritus creavit. alios vero
sue beatitudinis participes facit. alios autem
sua potestate in celo confirmatur. alios [illegible]
per superbiam in inferiorem precipitatur. alios
ad [illegible] humilitate et obedientia
in [illegible] [illegible] [illegible]
ut ad vite [illegible] [illegible] [illegible]
namque [illegible] sua quam [illegible] [illegible]
vivificandis corporibus appropinquat in quo [illegible]
[illegible] sue [illegible] [illegible] [illegible]
corporis afficiunt quod quando [illegible]
[illegible] [illegible] corporis [illegible]
hoc vitium quando [illegible] [illegible] in corpore [illegible]
[illegible] [illegible] qui non tollitur [illegible]
tollitur [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
in hac vita mundare studium. Nos [illegible]
in medio bonorum et malorum positi [illegible]
considerare sepe debemus et [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] atque [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est anima [illegible]
bonum et malum. est [illegible] [illegible]
possit amare bonum et odire malum [illegible]
[illegible] amor. de amore [illegible]
et gaudium

Quid est amor.

est delectatio cordis alicuius ad [illegible] per [illegible]
desiderium [illegible] atque per gaudium requiescens
per desiderium in appetitu et per gaudium in
[illegible] non aliud bonum est. si bonum est
[illegible] bone amat quod bonum [illegible]
non aliud malum si malum [illegible] in eo quod mala
est omne [illegible] est bonum est. De [illegible]
amat [illegible] [illegible] est

[illegible] [illegible] omni [illegible] et de odio zelo et timore [illegible] [illegible] [illegible] et est odi[illegible] [illegible] dolentis [illegible] et [illegible]

[illegible] de sui origine [illegible] diversa conditione. Cap. xxxiv.

[illegible] et [illegible] omnis [illegible] [illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] fecit [illegible] [illegible] voluit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse videatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] felicitate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quidem [illegible] [illegible] summus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in loco [illegible] [illegible] [illegible] omni [illegible] plena [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et plena felicitate [illegible] [illegible] [illegible] in medio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] infima [illegible] et [illegible] [illegible] timor [illegible] causa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et illa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qualitatem [illegible] [illegible] posse [illegible] valet et affectus [illegible] [illegible] [illegible] posset [illegible] et in eas [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] nulla [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] exhibet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] spes que [illegible] [illegible] [illegible] et terribilis [illegible] [illegible] et [illegible] filijs vel bonis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voluit nos [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valeant et timere [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illa posset [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vite [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] de beneficiis [illegible]

[illegible] [illegible] deo ut [illegible] [illegible] et [illegible] sine [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] divina dispositione media [illegible] corde affectus [illegible] [illegible] in corde hominis [illegible] [illegible] discernere et [illegible] [illegible] [illegible] possit [illegible] [illegible] [illegible] dolent [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] affectus [illegible] [illegible] quidam [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] videntur [illegible] [illegible] affectus [illegible] humana fluctuans [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] summe [illegible] [illegible] solo [illegible] vel [illegible] vel dolor [illegible] [illegible] [illegible] summo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mutabilitatis sue [illegible] [illegible] instabilis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] medio collocatus [illegible] sue [illegible] excellencia [illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] eminet et ad [illegible] que [illegible] apud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] infirmitate [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab hac infima [illegible] que [illegible] [illegible] se [illegible] et [illegible] infima [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] donec [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] et ad [illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] non fuerunt cum angelis creatae. Cap. xxxv.

Credimus [illegible] non [illegible] [illegible] ab [illegible] cum angelis sicut origenes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sicut [illegible] et [illegible] et alij [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] omnium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et in [illegible] [illegible] homo [illegible] ex [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

humana scilicet quod duas animas credimus esse in uno
homine sicut multi scribunt unam animalem que anima
[illegible] et in sanguine sit [illegible] et aliam
spiritualem que rationi ministret sed dicimus
unam eandemque animam esse in homine que et corpus
unam [illegible] et semetipsam sua
sua [illegible] disponat. Hanc in se libertatem ar-
bitrii ut in sue [illegible] eligat quod velit
[illegible] libertatem [illegible] arbitrii [illegible]
[illegible] homo [illegible] seductione serpentis per-
didit [illegible] bonum perdidit [illegible] et
[illegible] arbitrij liberi [illegible] ut
[illegible] arbitrij [illegible]
[illegible] salute arbitrij [illegible]
[illegible] voluntas [illegible]
[illegible] ad salutem [illegible]
[illegible] salutari [illegible]
[illegible] labore adepto salute
[illegible] et [illegible]
[illegible] ut [illegible]

Quod solus homo habet animam rationalem

Solum hominem credimus habere animam rationalem
que exuta [illegible] et [illegible] non [illegible]
[illegible] neque cum corpore moritur
[illegible] neque [illegible]
[illegible] non
[illegible]
[illegible] finiuntur
[illegible] plato et alexander
[illegible]
[illegible] moritur
[illegible]
[illegible] dei [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible]
in mundum [illegible] ex quo
[illegible] in [illegible] ex quo [illegible]
[illegible] que [illegible]
[illegible] hominem
que [illegible] ex qua [illegible]
[illegible] potest
[illegible] ex que [illegible]
[illegible]
[illegible] et

[illegible] et alumnus [illegible] et [illegible]
[illegible] velut [illegible]
[illegible]
ubi [illegible]
[illegible]
et [illegible]
[illegible]
[illegible] hoc [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] doctores [illegible]
[illegible]
[illegible] obedire

Quot homo est de duabus naturis

[illegible] homo [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible] qui [illegible] homo [illegible]
[illegible] manifestum [illegible]
[illegible] homo [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible] solus et non [illegible]
[illegible] qui [illegible]
[illegible] et [illegible]
et [illegible] bonus [illegible] et
qui [illegible] et in [illegible] qui [illegible]
[illegible]
[illegible] corporis [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] ad corpus [illegible] et [illegible]
[illegible] ne [illegible]
[illegible] hominis [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible] in corpore [illegible]
[illegible] et [illegible] qui [illegible]
[illegible] corporis [illegible]
[illegible] et corpus [illegible] ut [illegible]
[illegible]
[illegible] in nobis [illegible]
[illegible] a nobis [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] labores et dolores.

instruens . n . in habet triplicem meditacionis. cum la
bore dimittimus cum labore et timore generati
genitus sumus. cogitemus quam lectus sit
huius mundi. quam lubrica vis. quam certa mors
et hora mortis incerta. cogitemus quam
abhominabilis admixtum sit. sed quod dulce ante
iocundum in via huius vite occursu suo nobis
alliget. quam fallax et suspectum. quam instabile
et transitorium est quod amor huius mundi pro-
mittit. quod species et pulcritudo temporalis de-
lectans. considerantes certa que sit perpetue ce-
lestis suavitatis dileccio. attendamus
et recordamur unde cecidimus et ubi iacemus
quid perdidimus et quid invenimus ut ex utroque intelli
gamus quam nobis in exilio sit. hinc salomon
dicit. Qui apponit scientiam apponit dolorem
quia quanto magis sua mala intelligit. hec
tanto amplius suspirat et gemit. Medi-
tacio parit scientiam. scientia compunctionem. compunctio
devocionem. devocio perficit oracionem. **Quid
est meditacio.** Meditacio est frequens
cogitacio [illegible] et sagax absconditi veri
[illegible] et [illegible] ad noticiam [illegible]
Quid scientia. Scientia est cum homo ad cognicionem
sui assidua meditacione illuminatur. **Quid
est compunctio.** Compunctio est cum ex consideracione
malorum suorum cor intimo dolore tangitur.
Quid est devocio. Devocio est pius et
humilis affectus in deum humilis ex sciencia pie
inflammatus per consideracionem divine affeccionis
Quid est oracio. Oracio
est mentis devocio id est conversio in deum per
pium affectum et humilem. **Quid est affectus.**
Affectus pius est spontanea quedam ac dulcis ipsius
ad deum inclinacio. [illegible] deum [illegible]
[illegible] et [illegible] pius affectus
[illegible] celestium atque terrestrium solent
[illegible] atque [illegible] homines. sed [illegible]
[illegible] qui hunc [illegible] sine [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est anima cum
[illegible] misera sua. quod qui eam non respicit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. qui vero id
[illegible] [illegible] sancti calore
[illegible] amore [illegible] se voluit. ad eum
[illegible] volens et valens. eo quod sibi [illegible]
[illegible] et invenit se sua [illegible]
[illegible] [illegible] ut miseriam eius
[illegible]. hinc [illegible] et dole
[illegible] non [illegible]. quia et [illegible]

confusam proponit. in scientiam scilicet sui. scire
semetipsum et in fine tantum scientiam in [illegible]
quod scire vires [illegible] et [illegible] [illegible]
Et hec apponendo scientiam. apposuit et
dolorem. sed per [illegible] consolacionis sue ex desiderio
patrie sue et visione dei qui est cernere
perhenne. Amen.

Explicit de scientia et arte intencionis iohannis [illegible]

Liber regularium in termino

hūc librū ad